

O'zbekiston

ESRA3 Mamlakat Faktlari Varaqasi

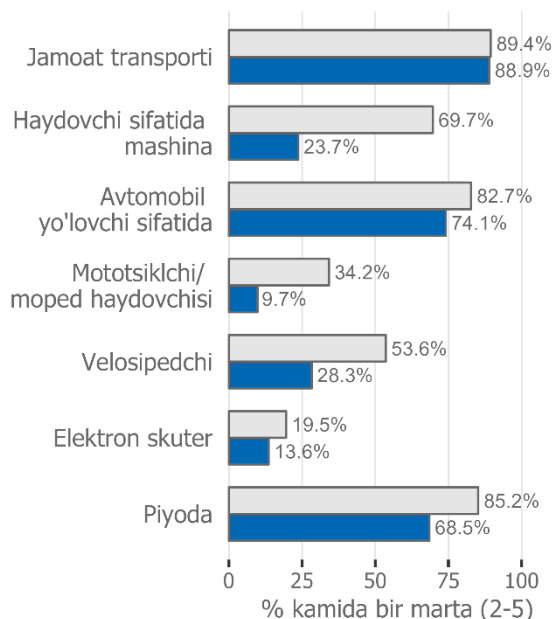
ESRA (Yo'l harakati foydalanuvchilari munosabati bo'yicha elektron so'rov) butun dunyodan yo'l harakati xavfsizligi institutlari, tadqiqot markazlari, davlat xizmatlari va xususiy homiylarning qo'shma tashabbusidir. Maqsad - yo'l harakati xavfsizligi ko'rsatkichlari va yo'l harakati madaniyati bo'yicha taqqoslanadigan ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish. ESRA ma'lumotlari yo'l harakati xavfsizligi ko'rsatkichlarining katta to'plami uchun asos sifatida ishlatiladi. Ular milliy va xalqaro miqyosda siyosat ishlab chiqish uchun ilmiy dalillarni taqdim etadi. Bryusseldagi (Belgiya) Vias instituti o'nta boshqaruv guruhi hamkorlari (BAST, DTU, IATSS, ITS, KFV, NTUA, PRP, SWOV, TIRF, Gustave Eyfel universiteti) bilan hamkorlikda ESRA ni boshladi va muvofiqlashtiradi. ESRaning markazida birgalikda ishlab chiqilgan anketa so'rovi mavjud bo'lib, u milliy til versiyalariga tarjima qilinadi. O'z ichiga olgan mavzular quyidagilardan iborat: o'zini o'zi e'lon qilgan xatti-harakatlar, xavfli yo'l harakati xatti-harakatlariga munosabat va fikrlar, amaliyot tajribasi va siyosat choralarini qo'llab-quvvatlash. So'rov turli yo'l harakati xavfsizligi mavzulariga (masalan, alkogol, giyohvandlik va dori vositalari ta'sirida haydash, tezlikni oshirish, chalg'itish) va avtomobil yo'lovchilari, mototsiklchilar va moped haydovchilari, velosipedchilar, elektron skuter haydovchilari va piyodalarga qaratilgan.

Ushbu ma'lumot varaqasi 2023-yilda bir vaqtning o'zida 39 ta davlatda o'tkazilgan ESRA3 so'rovining asosiy natijalarini o'z ichiga oladi. Jami bu onlayn panel so'rovi 37 000 dan ortiq yo'l harakati qatnashchilaridan ma'lumotlarni to'pladi (O'zbekistonda 433 nafar, 18-44 yosh). O'zbekistonda ESRA3 so'rovi JSSTning Yevropa mintaqaviy byurosi tomonidan Yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha 5-mintaqaviy holat ma'ruzasi doirasida qo'llab-quvvatlandi. Tashabbus haqida umumiy ma'lumot va boshqa natijalar bilan www.esranet.eu saytida tanishishingiz mumkin.

Quyidagi raqamlarda O'zbekiston (ko'k ko'rsatgich) OsiyoOkeaniya6 ESRA3 o'rtacha1 (kulrang ko'rsatgich) bilan solishtirilgan o'zgaruvchilarning asosiy to'plami ko'rsatilgan.

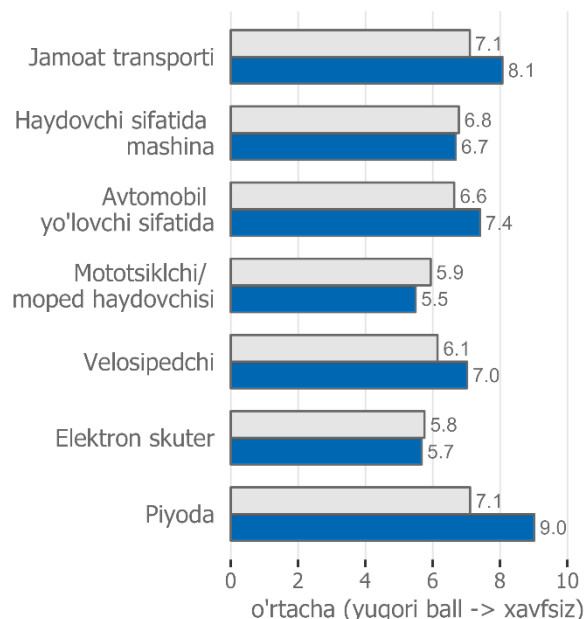
Yuk tashish usuli

O'tgan 12 oy ichida siz quyidagi transport usullaridan qanchalik tez-tez foydalangansiz (5 balli shkala 1=hech qachondan 5gacha=haftada kamida 4 kun)

Qabul qilingan xavfsizlik

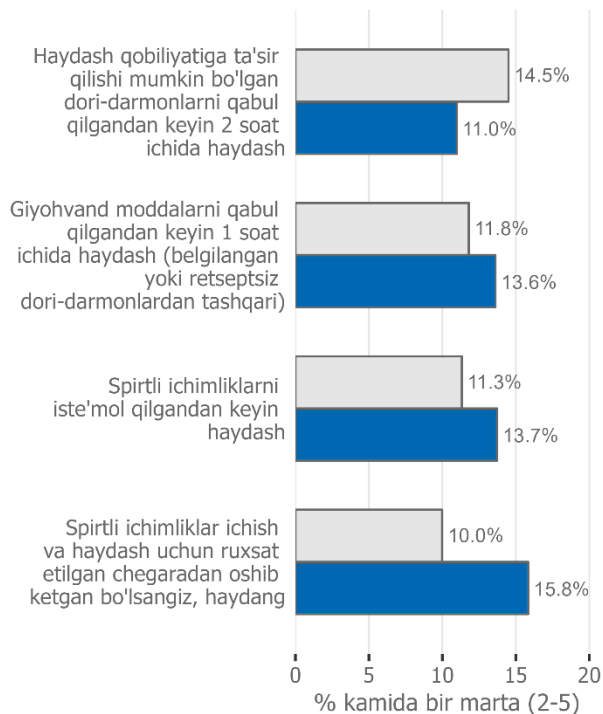
Quyidagi transport usullaridan foydalanganda o'zingizni qanchalik xavfsiz yoki xavfli his qilasiz (11 balli shkala 0=juda xavfli dan 10=juda xavfsizgacha)

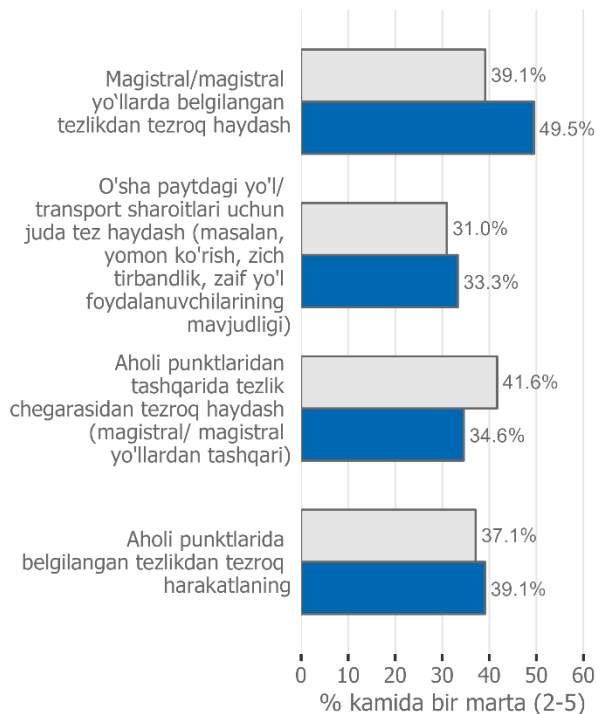
O'z-o'zidan e'lon qilingan xatti-harakatlar

Oxirgi 30 kun ichida siz qanchalik tez-tez...? (5 balli shkala 1=hech qachon 5=(deyarli) har doim)

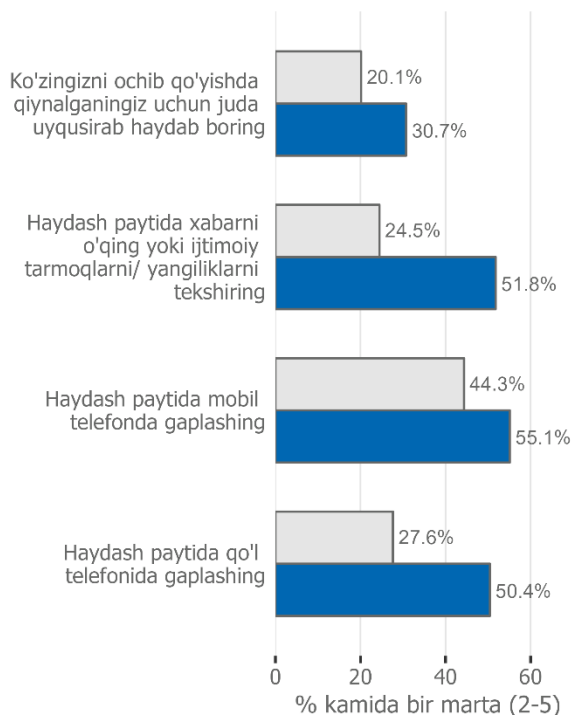
DUI avtomobil haydovchisi sifatida

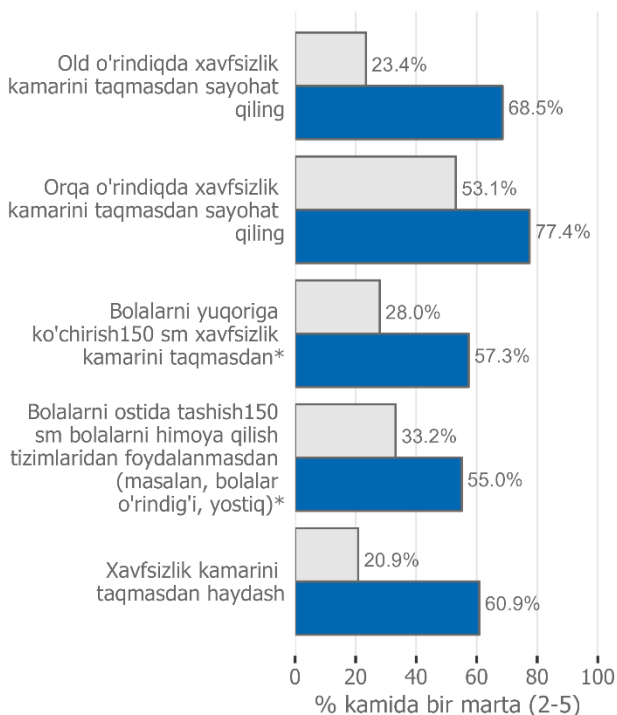
Avtomobil haydovchisi sifatida tezlikni oshirish

Avtomobil haydovchisi sifatida chalg'itish va charchoq

Yengil avtomobilda xavfsizlik kamarlaridan foydalanish

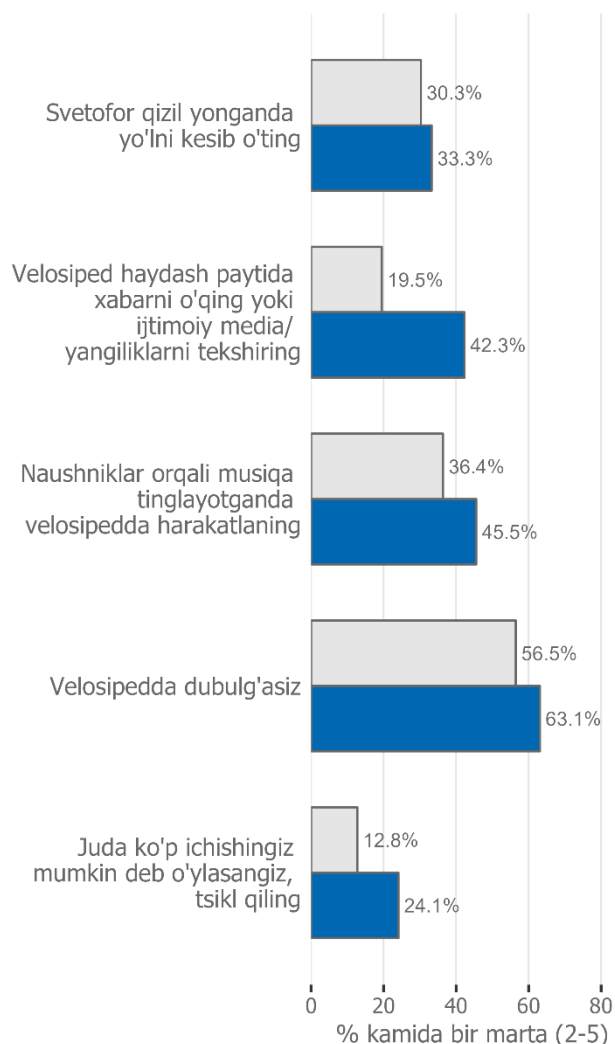

* milliy qoidalar asosida belgilangan

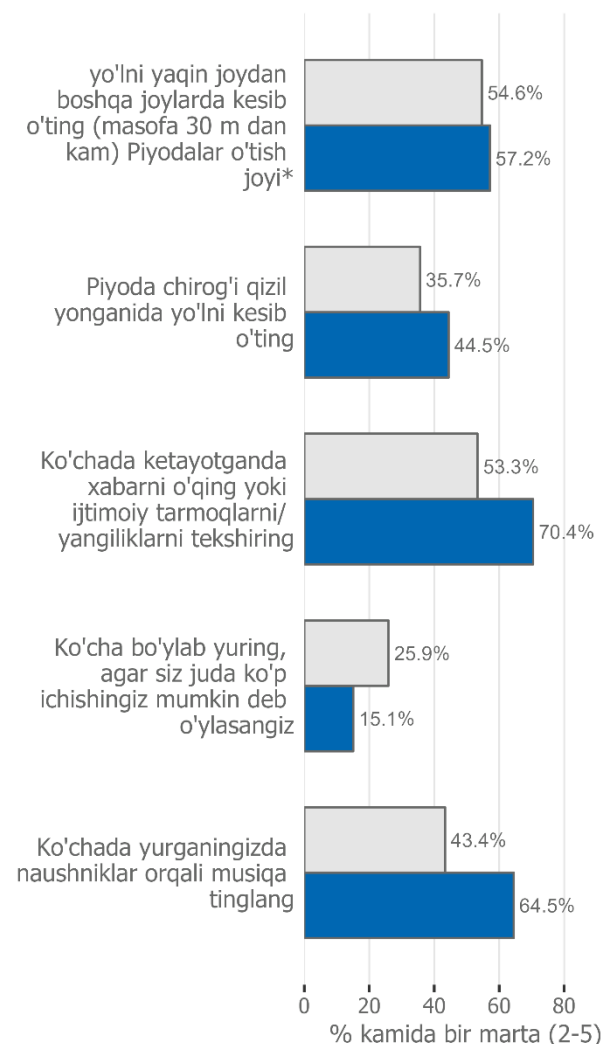
O'z-o'zidan e'lon qilingan xatti-harakatlar

Oxirgi 30 kun ichida siz qanchalik tez-tez...? (5 balli shkala 1=hech qachon 5=(deyarli) har doim)

Velosipedchilar

Piyodalar

* milliy qoidalar asosida belgilangan

Namuna hajmi**

Har bir transport turidan har oyda kamida bir necha kun foydalanadigan yo'l foydalanuvchilari.

Harakatlanish turi	O'zbekiston	OsiyoOkeaniya6
Avtomobil haydovchilari	82	3,931
Bolalarni (<18 yosh) tashigan avtomobil haydovchilari CRS dan foydalanishdan ozod qilingan*	41	1,608
Bolalarni (<18 yosh) tashigan avtomobil haydovchilari CRSdan foydalanishdan ozod qilinmagan*	30	1,608
Avtomobil yo'lovchilari	317	4,053
Velosipedchilar	86	2,524
Piyodalar	287	4,705

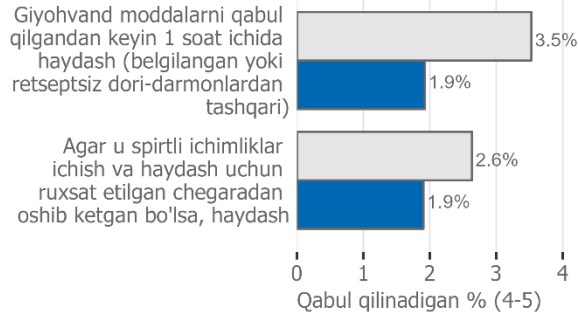
**O'z-o'zini e'lon qilgan xatti-harakatlar uchun vaznli namuna. CRS = Bolalarni himoya qilish tizimi

Shaxsiy maqbullik

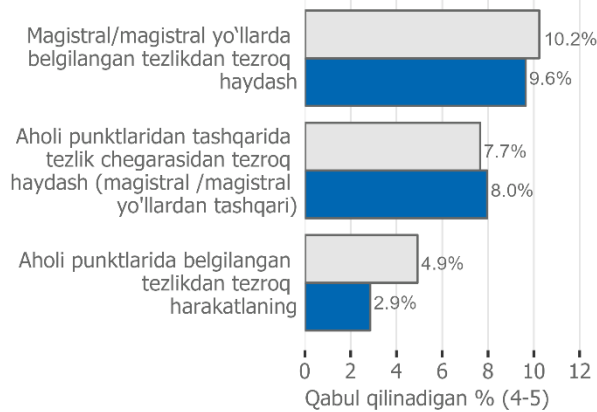
Shaxsan siz buni qanchalik maqbul deb hisoblaysiz ...? (5 ballli shkala: 1 = qabul qilinmaydi 5 = qabul qilinadi)

Avtomobil haydovchilari

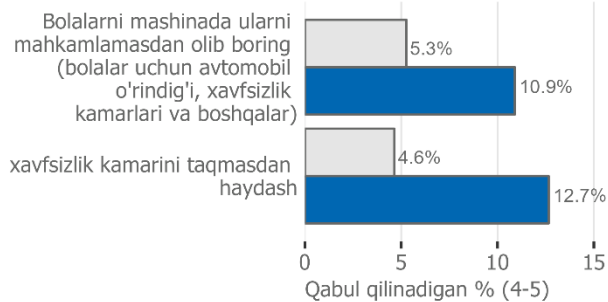
DUI

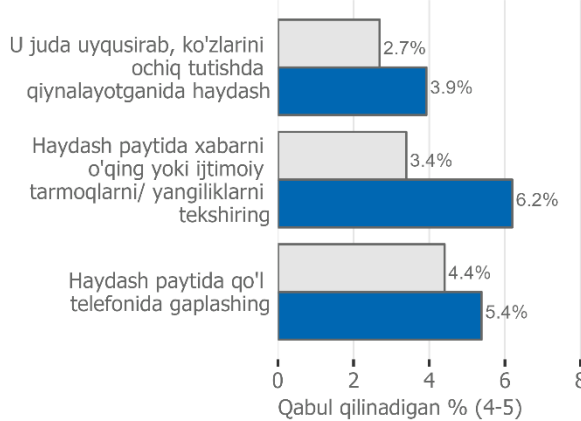
Tezlik

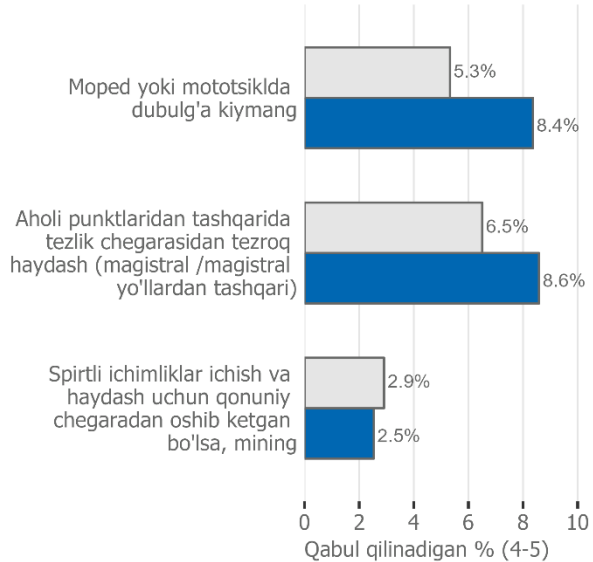
Havfsizlik kamari

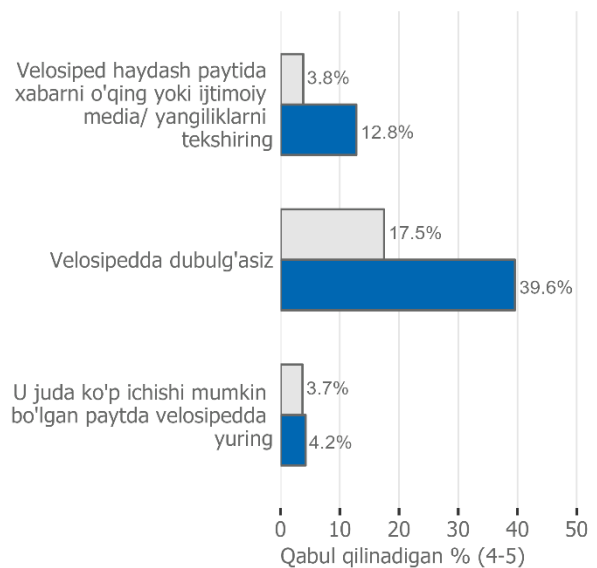
Chalg'itish va charchoq

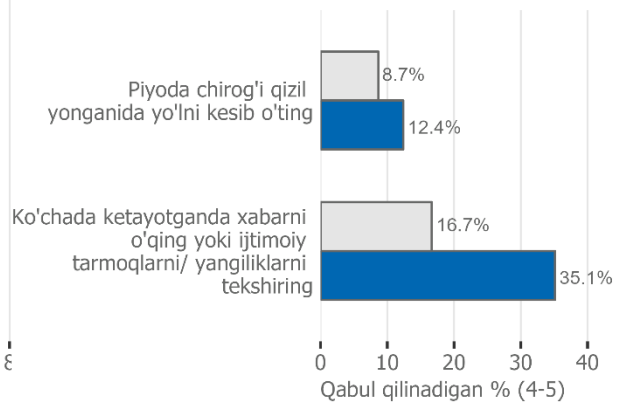
Mototsiklchilar va moped haydovchilari

Velosipedchilar

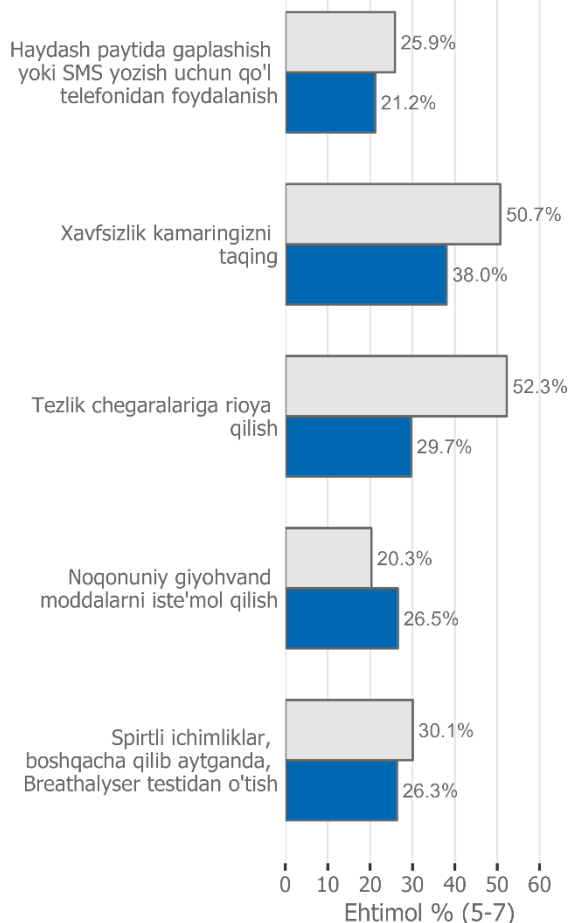

Piyodalar

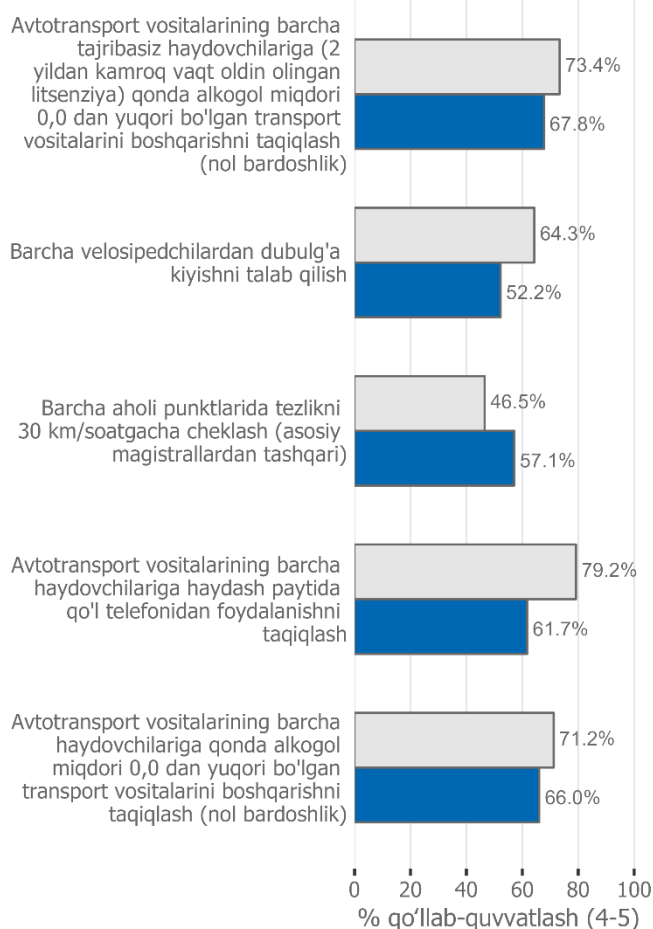
Amalga oshirish

Oddiy sayohatda siz (avtomobil haydovchisi sifatida) politsiya (jumladan, kamera yoki radarlar) tomonidan ... tekshirilishi ehtimoli qanchalik katta? (7 balli shkala: 1=juda dargumondan 7gacha=juda ehtimol)

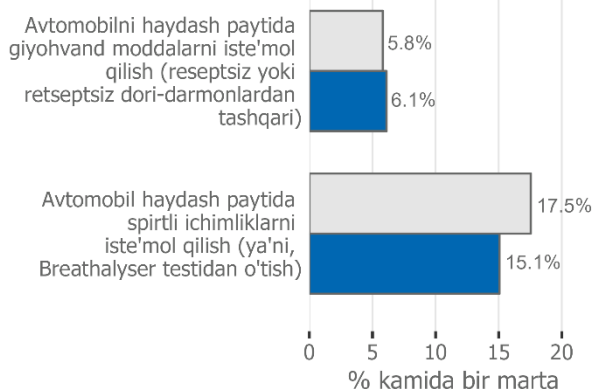

Siyosat chorasini qo'llab-quvvatlash

Siz qonuniy majburiyatga qarshimisiz yoki qo'llab-quvvatlaysizmi ...? (5 balli shkala 1 = qarama-qarshi 5 = qo'llab-quvvatlash)

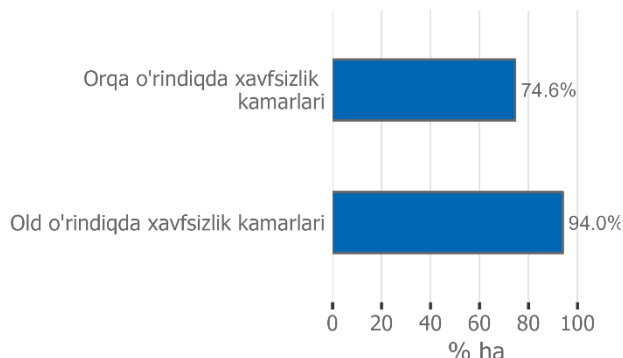

O'tgan 12 oy ichida siz necha marta politsiya tomonidan ... tekshirildingiz?

Avtomobillarda xavfsizlik kamarlari

Siz muntazam ravishda boshqaradigan mashina ... bilan jihozlanganmi?

Izohlar: faqat o'rtacha daromadi past bo'lgan mamlakatlar uchun savollar (LMIC); mintaqaviy o'rtacha emas.

Fon ma'lumotlari

O'zbekistonning Osiyo-Okeaniyaga nisbatan asosiy ma'lumotlari⁶ o'rtacha.

Kontakt	Yil	O'zbekiston
yo'llarning umumiy uzunligi (km)	2020	42,867
avtomobil yo'llarining umumiy uzunligi (km)	M/E	M/E
avtomobil kilometrlari (jami millionlab)	M/E	M/E
motorizatsiya darajasi (avtomobillar / 1000 yashovchi.)	M/E	M/E
Manba: IRF, Geneva, Switzerland		

M/E – Mavjud Emas

	O'zbekiston		OsiyoOkeaniya ⁶ *	
	mutlaq raqam	%	mutlaq raqam	%
0-14	M/E	M/E	109	2.3
15-17	M/E	M/E	100	2.1
18-24	M/E	M/E	435	9.3
25-49	M/E	M/E	986	21.0
50-64	M/E	M/E	801	17.1
≥65	M/E	M/E	2,245	47.9
Yoshi ma'lum emas	M/E	M/E	9	0.2
erkak	M/E	M/E	28,106	77.3
ayol	M/E	M/E	8,245	22.7
Jinsi noma'lum	M/E	M/E	4	0.0
avtomobil (taksi kiritilgan)	M/E	M/E	825	21.7
moped	M/E	M/E	860	22.6
mototsikl	M/E	M/E	549	14.4
velosiped	M/E	M/E	1,233	32.4
piyoda	M/E	M/E	339	8.9
boshqa	M/E	M/E		
JAMI	2,496	100.0		100.0
1 000 000 aholiga o'lim ko'rsatkichlari	78.4		108.2	
2016 yildagi O'zbekiston ma'lumotlari. OsiyoOkeaniya ⁶ * mamlakatlar bo'yicha mavjud bo'lgan eng so'nggi ma'lumotlarga asoslangan. Yosh va transport turlari bo'yicha o'rtacha ma'lumotlarga kiritilmaganligi sababli: Qozog'iston, Tailand, Turkiya. Jins va "1 000 000 aholiga o'lim holatlari" bo'yicha o'rtacha ko'rsatkich barcha mamlakatlarni o'z ichiga oladi. Manba: OECD ; WHO (2018) .				

Aholi	yil	O'zbekiston	OsiyoOkeaniya6
aholi	2021	34,915,100	336,111,167
zichlik (yashovchi/km ²)	2021	79.2	27.9
erkaklar (jami %)	2021	50.0	49.1
ayollar (jami %)	2021	50.0	50.9
shahar aholisi (jami %)	2021	50.4	77.2
internet foydalanuvchilari (per 100 people)	2021	76.6	84.7
Manba: World Bank			

O'zbekistonda yo'l harakati qonunchiligi	
Yengil avtomobillar uchun tezlik chegaralari:	(km/h)
avtomobil yo'llari	Limit yo'q
shahardan tashqari yo'llar	100
shahar yo'llari	70
Mast holda haydash:	BAC chegaralari (g/l)
maks. haydovchilar uchun BAC	M/E
maks. yosh/yangi haydovchilar uchun BAC	M/E
maks. professional haydovchilar uchun BAC	M/E
Giyohvand moddalar ta'sirida avtomobil boshqarish qonunining mavjudligi	Ha
Himoya tizimlari:	
oldingi o'rindiqda xavfsizlik kamarlaridan foydalanish majburiyati	Ha
orqa o'rindiqda xavfsizlik kamarlaridan foydalanish majburiyati	Yo'q
bolalarni tashish uchun bolalarni himoya qilish tizimlaridan foydalanish majburiyati	Yo'q
mototsiklchi sifatida dubulg'adan foydalanish majburiyati	Ha
Haydash paytida mobil telefondan foydalanishni taqiqlash (qo'lda)	Ha
Manba: WHO (2018)	

¹ AsiaOceania6 ESRA3 o'rtacha qiymati ESRA3 so'rovida qatnashgan oltita Osiyo va Okeaniya mamlakatlari natijalariga asoslanadi: Avstraliya, Isroil, Yaponiya, Qozog'iston, Tailand, Turkiya. Armaniston, Qirg'iziston va O'zbekiston ma'lumotlarni yig'ishning turli metodologiyasi - yuzma-yuz CAPI tufayli o'rtacha ko'rsatkichga kiritilmadi.

² OsiyoOkeaniya6 fon ma'lumotlarida qo'llaniladigan o'rtacha ESRA3 so'rovida qatnashgan to'qqizta Osiyo va Okeaniya davlatlarining milliy ma'lumotlariga asoslanadi (mamlakatlar uchun yuqoridagi 2 izohga qarang).

O'zbekistonda ESRA3 so'rovi JSSTning Yevropa mintaqaviy byurosi tomonidan Yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha 5-mintaqaviy holat ma'ruzasi doirasida qo'llab-quvvatlandi.

Iltimos, ushbu hujjatga qarang: Vias institute. (2023). *Uzbekistan – ESRA3 Country Fact Sheet. ESRA3 survey (E-Survey of Road users' Attitudes)*. [Fact sheet]. <https://www.esranet.eu/storage/minisites/esra2023countryfactsheetuzbekistan-uz.pdf>

Batafsil ma'lumot uchun: www.esranet.eu yoki e-mail: esra@vias.be

